

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564
 รหัสวิชา/ชื่อวิชา สผ. 314 การดูแลระยะยาวและบริการผู้สูงอายุในภาวะสุดท้าย
 และ สผ. 314 ระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ (3 หน่วยกิต)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 (หลักสูตร 2559 และ หลักสูตร 2563) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr	ผู้บรรยาย	สอนห้อง	การติดต่อ
9000/01	รองศาสตราจารย์ ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด	สค.301	เบอร์โทร: 089-665-7282 swthammasat@gmail.com

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวันพุธ เวลา 13.30 - 16.30 น.

วันสอบ

วันพฤหัสบดี ที่ 18 พฤษภาคม 2566 เวลา 09:00 - 12:00 (เช้า)

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1. เพื่อให้ศึกษามีองค์ความรู้เกี่ยวกับดูแลระยะยาวและการดูแลระยะสุดท้ายสำหรับผู้สูงอายุ
2. เพื่อให้ศึกษามีเข้าใจกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์และบทบาทของสหวิชาชีพในการจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลระยะยาวและการดูแลระยะสุดท้าย
3. เพื่อให้ศึกษาฝึกทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้สูงอายุ ครอบครัว ชุมชน และทีมสหวิชาชีพ ในบริบทการดูแลระยะยาวและระยะสุดท้าย

4. แนวสังเขปการบรรยาย Course Description

ภาษาไทย

แนวคิด ทฤษฎี รูปแบบ หลักการการดูแลระยะยาว บทบาทของสหวิชาชีพในการจัดบริการ การศึกษาอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับภาวะสุดท้ายและการเสียชีวิต การตายในความหมายของผู้สูงอายุ และการเตรียมตัวเข้าสู่ภาวะสุดท้ายของชีวิต การจัดทำพินัยกรรมชีวิต การทำงานกับครอบครัวและความรับผิดชอบของสังคมต่อสังคมผู้สูงอายุ

ภาษาอังกฤษ

Concepts, theories, models and principles of long-term care for older persons; roles of the multidisciplinary professions. In-depth study on the older persons' hospice care and death. The meanings of death in the older person's aspect and preparation to the end of life. create a living will; working with the family and the responsibility in aging society.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้					3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะ ความสัมพันธ์		5. ทักษะการวิเคราะห์					6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	1	2	3	4	5	1	2	3	4
●	○	●	○	○	○	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

- 1) เข้าชั้นเรียนและมีส่วนร่วมในการเรียน
- 2) ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดอย่างครบถ้วน

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
1) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	10%
2) กิจกรรม/การวิพากษ์งานด้านผู้สูงอายุ	30%
3) การจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุ และรายงาน	30%
4) การสอบปลายภาค	30%
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
ครั้งที่ 1 11 ม.ค. 66	การแนะนำวิชา เอกสารประกอบ การสอน การวัดผล การกำหนด กติกาในการเรียนร่วมกัน - สถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศ - ทบทวนระบบการดูแลและ สวัสดิการผู้สูงอายุ - ผู้สูงอายุที่มีความจำเป็นในการ ดูแลระยะยาว	- เอกสารคำสอน - power point - การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	- มีความเข้าใจลักษณะวิชา วัตถุประสงค์ วิธีการเรียน การสอน และการวัดผล - มีความรู้ ความเข้าใจ ภาพรวมของสถานการณ์ ผู้สูงอายุ รวมถึงระบบการ ดูแลระยะยาวสำหรับ ผู้สูงอายุ	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด
ครั้งที่ 2 18 ม.ค. 66	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการดูแล ระยะยาว - ความหมายการดูแลระยะยาว - รูปแบบและหลักการการดูแล ระยะยาว - ทรัพยากร (กำลังคน, กฎหมาย, นโยบาย,งบประมาณ)	- เอกสารคำสอน - power point - การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	มีความรู้ ความเข้าใจแนวคิด หลักการ รูปแบบ และ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ การดูแลระยะยาว	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด
ครั้งที่ 3 25 ม.ค. 66	วันสถาปนาคณะ	งดการเรียนการ สอน	เข้าร่วมกิจกรรมการ สถาปนาคณะ (ช่องทาง online)	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด
ครั้งที่ 4 1 ก.พ. 66	ตัวแบบการดูแลระยะยาวที่ดี - ตัวแบบในต่างประเทศ - ตัวแบบในประเทศ	- เอกสารคำสอน - power point - การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	มีความรู้ ความเข้าใจตัวแบบ ต่างๆ ที่นำมาใช้ในระบบ การดูแลระยะยาวสำหรับ ผู้สูงอายุทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด
ครั้งที่ 5 8 ก.พ. 66	การจัดระบบการดูแลระยะยาว สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน:	- เอกสารคำสอน - power point	มีความรู้และความเข้าใจการ ดูแลระยะยาวสำหรับ	แพทย์หญิงฐิตินันท์ นาคผู้

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
	กรณีศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น - ศึกษากรณีศึกษา	ผู้สูงอายุผ่านการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	นายแพทย์ เทศบาล เมืองบึงยี่โถ
ครั้งที่ 6 15 กพ. 66	แนวคิดและกระบวนการจัดการ รายการสำหรับผู้สูงอายุในการ ดูแลระยะยาวในครอบครัวและ ชุมชน	- เอกสารคำสอน - power point - การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น - ศึกษากรณีศึกษา	มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิด กระบวนการจัดการราย กรณีที่น่ามาประยุกต์ใช้ใน ระบบการดูแลระยะยาว	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด
ครั้งที่ 7 22 กพ 66	มอบหมายให้นักศึกษาค้นหา กรณีศึกษาเพื่อทำความเข้าใจการ ให้บริการดูแลระยะยาวสำหรับ ผู้สูงอายุ	นักศึกษาเรียนรู้ ด้วยตนเองผ่าน กิจกรรม / โครงการ/กระบวนการกลุ่ม) โดยการ กำกับของอาจารย์	นักศึกษาสามารถออกแบบ การจัดการดูแลผู้สูงอายุ แบบรายการภายในระบบ การดูแลระยะยาว	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด
สัปดาห์การสอบกลางภาค ระหว่างวันที่ 26 กพ. – 5 มีค. 66				
ครั้งที่ 8 8 มี.ค. 66	บทบาท การทำงานของนักสังคม สงเคราะห์ร่วมกับทีมสหวิชาชีพใน การดูแลระยะยาว	- เอกสารคำสอน - power point - การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น - ศึกษากรณีศึกษา	สามารถประยุกต์ใช้แนวคิด กระบวนการจัดการราย กรณีในการออกแบบวางแผน การจัดการรายการกรณีได้ อย่างเป็นระบบ มีความรู้และเข้าใจการ ทำงานของนักสังคม สงเคราะห์ในบริบทที่ทำงาน ร่วมกันของทีมสหวิชาชีพใน การดูแลระยะยาว	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด
ครั้งที่ 9 15 มี.ค. 66	การดูแลระยะประคับประคอง (Palliative Care) และการดูแล ระยะสุดท้าย (Hospice Care) - ความหมาย/ ความสำคัญของ การดูแล - ลักษณะการให้บริการ end of life	- เอกสารคำสอน - power point - การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	มีความรู้ เข้าใจความหมาย การดูแลระยะประคับประคอง และระยะสุดท้าย	วิทยากร ผศ. ดร. ญัฐพัชร สโรบล
ครั้งที่ 10 22 มี.ค. 66	- บทบาทของทีมสหวิชาชีพในการ ดูแลระยะประคับประคองและ การดูแลระยะสุดท้าย	- เอกสารคำสอน - power point - การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	มีความรู้เกี่ยวกับความหมาย การดูแลระยะประคับ ประคอง การดูแลระยะ สุดท้าย และเข้าใจอย่าง ลึกซึ้งในบทบาทของนัก สังคมสงเคราะห์ในการดูแล ร่วมกับทีมสหวิชาชีพ	วิทยากร ผศ. ดร. ญัฐพัชร สโรบล

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
ครั้งที่ 11 29 มี.ค. 66	ความตายและการตายของ ผู้สูงอายุ: การเตรียมการของ ผู้สูงอายุ - ความหมายการตายและความ ตาย - ความเชื่อเกี่ยวกับการตาย การตายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการ ตายในศาสนาต่างๆ -พิธีกรรมและคำสอนที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับการตาย - การเตรียมตัวเข้าสู่ภาวะสุดท้าย ของชีวิต การจัดทำพินัยกรรมชีวิต	- เอกสารคำสอน - power point - การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	มีความรู้ เข้าใจความหมาย การตายและความตายของ ผู้สูงอายุ และสามารถ ออกแบบเพื่อเตรียมการสู่ ระยะสุดท้าย สำหรับ ผู้สูงอายุ	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด
ครั้งที่ 12 5 เม.ย. 66	การจัดการหลังการจากไปของ ผู้สูงอายุ บทบาทนักสวัสดิการสังคมกับ สนับสนุนครอบครัวผู้สูงอายุ	- power point -การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น - กรณีศึกษา/ ภาพยนตร์	เข้าใจและสามารถวิเคราะห์ การดูแลระยะ ประคับ ประคอง และระยะสุดท้าย ผ่านกรณีศึกษาได้อย่าง ลึกซึ้ง	วิทยากร นางสาววิมลล์ จันทร์ดี หัวหน้าฝ่าย สวัสดิการสังคม รพ. จุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย
สัปดาห์ช่วงสงกรานต์ ระหว่างวันที่ 10 -16 เม.ย. 66				
ครั้งที่ 13 19 เม.ย. 66	การติดตามการจัดทำแผนการ ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง 1) การกำหนดประเด็นเพื่อ การศึกษารายการกรณี 2) การศึกษาข้อมูลผู้สูงอายุ และ การออกแบบการปฏิบัติงาน	นักศึกษาเรียนรู้ ด้วยตนเองผ่าน กิจกรรม / โครงการ/กระบวน การกลุ่ม) โดยการ กำกับของอาจารย์	นักศึกษาสามารถออกแบบ การจัดการดูแลผู้สูงอายุ แบบรายการกรณี	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด
ครั้งที่ 14 26 เม.ย. 66	ติดตามการจัดทำกรณีศึกษาการ ให้บริการดูแลระยะยาวสำหรับ ผู้สูงอายุ	ศึกษาด้วยตนเอง	มีกรณีศึกษาที่สามารถนำมา ประยุกต์ในการจัดทำแผน จัดการรายการกรณี	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด
ครั้งที่ 15 3 พ.ค. 66	สรุปบทเรียน และประเมินผลการ เรียนการสอน	กระบวนกรกลุ่ม อภิปรายและ สะท้อนบทเรียนรู และแลกเปลี่ยน ระหว่างเพื่อนและ อาจารย์	ทบทวนบทเรียนและสร้าง ความตระหนักแก่นักศึกษา ถึงความสำคัญของระบบ การดูแลระยะยาวสำหรับ ผู้สูงอายุ	รศ. ดร. วรณลักษณ์ เมียนเกิด

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดยการตัดเกรดแบบอิงกลุ่ม

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบ ตลอดจนคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

1. ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2553). รายงานฉบับสมบูรณ์ บูรณาการระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจพรีนซ์.
2. วรเวศม์ สุวรรณระดา และคณะ. (2552). การเงินการคลังสำหรับการดูแลระยะยาวของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
3. วรเวศม์ สุวรรณระดา และคณะ. (2553). ระบบการดูแลระยะยาวเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อวัยสูงอายุ. กรุงเทพฯ: บริษัท ศักดิ์โสภากการพิมพ์ จำกัด.
4. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2559). คู่มือสนับสนุนการบริหารจัดการระบบบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
5. วรณลักษณ์ เมียนเกิด. (2559). ระบบการดูแลทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: J. Print.
6. วรณลักษณ์ เมียนเกิด. (2561). การจัดการรายกรณีสำหรับผู้สูงอายุ. บริษัทจรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
7. สุภาพร ดาวดี และคณะ. (2553). การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย ตามมุมมองศาสนาคริสต์คาทอลิก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แม่พระยุคใหม่.
8. ศิริรัตน์ ปานอุทัย ทศพร คำผลศิริ และลินจง โปธิบาล. (2553). การวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลระยะยาวโดยมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับผู้สูงอายุที่พึ่งพาตนเองไม่ได้. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
9. ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2549). สวัสดิการผู้สูงอายุ แนวคิดและวิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ก๊อปปี้.
10. พรทวี ยอดมงคล. (2561). คู่มือสำหรับประชาชน การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง (Palliative Care) ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์สิริพัฒนา จำกัด.
11. กรมการแพทย์. (2557). แนวทางการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย. https://www.skko.moph.go.th/dward/document_file/perdev/common_form_upload_file/20150316154846_2129601774.pdf
12. สันต์ หัตถิรัตน์. (2559). วาระสุดท้ายที่งดงาม. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
13. พรทวี ยอดมงคล เอกภพ สิทธวรรณชนะ ฐนิตา อภิชนะกุลชัย. (2559). ปทานุกรมความตายรวมคำและความหมายเพื่อชีวิตที่ดีและต้อยอย่างสงบ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
14. พระไพศาล วิสาโลและคณะ. (2552). เผชิญความตายอย่างสงบ เล่ม 2 ข้อคิดจากประสบการณ์. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามลดา.
15. พระไพศาล วิสาโล. (2553). ตื่นก่อนตาย. กรุงเทพมหานคร: ปรีณโอโซน จำกัด. กรุงเทพมหานคร.
16. โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์และคณะ. (2550). วัฒนธรรม ความตายกับวาระสุดท้ายของชีวิต. กรุงเทพมหานคร: บริษัทหนังสือดีวันจำกัด.
17. World Health Organization. (2000). Home-based long-term care : report of a WHO study group. Geneva.

18. Austin, C. D. (1983). Case management in long term care: Options and opportunities. *Health and Social Work*, 8, 16-30

19. Harris-Kojetin L, Sengupta M, Park-Lee E, Valverde R. (2013). *Long-term care services in the United States: 2013 overview*. National Center for Health Statistics. Vital Health Stat 3(37).

20. Nelda McCall. (2001). **Who Will Pay for Long Term Care?: Insights from the Partnership Programs**. August, 2001.

21. Robert H.Blank. (2005). *End-Of -life Decision Making*. England: The MIT Press.

10.2 เอกสารและข้อมูลสำคัญ

1. กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. (2549) *ภาวะการตาย ภาพสะท้อนความมั่นคงของประชากร*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแปลพริ้นติ้ง จำกัด.

2. พระพรหมคุณาภรณ์. (ม.ป.พ.). *อยู่สบาย ตามก็เป็นสุข*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา ศูนย์หนังสือพระพุทธศาสนา.

3. วลัยพร นันทศุภวัฒน์. (2552). *การพยาบาลผู้สูงอายุ: ความท้าทายกับภาวะประชากร*. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.

4. อรวรรณ แผนคง. (2553). *การพยาบาลผู้สูงอายุ*. กรุงเทพมหานคร: ธนาเพรส จำกัด.

5. ฮีอปกินส์ เจฟฟรี. (แปล). *ช่วงขณะสุดท้ายแห่งชีวิต: คำอธิษฐานเพื่อการจากไปอย่างสงบสุขและชีวิตที่ดีกว่า*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกลบอลคิมทอง.

6. เมตตานนโท ภิกขุ และคณะ. (2549). *ธรรมะ 5 ศาสนา ในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ที.เอ็น.พี. พริ้นติ้ง จำกัด.

7. สุรางค์รัตน์ วศินารมณ. (2554). *การจัดการรายกรณีในงานสังคมสงเคราะห์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

8. โสภ อ่อนโอภาส และอนุชานฎ ยูอันเงาะ. (2549). *การจัดการรายกรณีทางสังคมสงเคราะห์ (Social Work Case Management)*. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

9. Appleton Michael .(2005). *Good end : End of life concern and conversations about hospice and palliative care*. Tucson : Ariz Hats off book.

10. Beatrice, D. F. (1981). Case management: A policy option for long term care. In K. Callahan & S. Wallace (Eds.), **Reforming the long term care system: Financial and organizational options** (pp. 121-161). Lexington, MA: Lexington Books, D. C. Heath and Co.

11. Cicely Saunders and Others. (1981). *Hospice: the living idea*. London: Edward Arnold.

12. Case Management Society of America (CMSA). (2010). *Standards of Practice for Case Management*. Arkansas.

10.3 เอกสารอื่นๆ Other materials

การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง จาก web <http://www.thailivingwill.in.th/content/>

Department of Health Human Services. (2009). **Long-Term Care** [Online]. Available from: <http://www.medicare.gov/LongTermCare/Static/Home.asp> [2009 ,July 29]